

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003121

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-09-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цю Чжуанюй --

2. Zhangyu Qio

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 023

Назва наукової спеціальності: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Дата захисту: 15-11-2024

Спеціальність за освітою: 023 "Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація"

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 6945 Цю Чжуанюй

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.31.91

Тема дисертації:

1. Соціально-побутова тема в сучасному олійному живописі Китаю (генеза, сюжетно-тематична своєрідність, художня мова)
2. Social and domestic theme in contemporary oil painting in China (genesis, plot and thematic originality, artistic language)

Реферат:

1. АНОТАЦІЯ Цю Чжуанюй. Соціально-побутова тема в сучасному олійному живописі Китаю (генеза, сюжетно-тематична своєрідність, художня мова). – Кваліфікаційна наукова робота на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. – Харківська державна академія дизайну і мистецтв, Харків, 2024. Дисертація присвячена дослідженню соціальної теми в жанровому живописі Китаю як комплексної проблеми, що потребує аналізу сюжетно-тематичного репертуару й визначенню особливостей художньої

мови в контексті соціально-культурних викликів сучасної доби. Дослідження засноване на широкому джерельному матеріалі, що відображає загальну картину становлення й розвитку соціально-побутового жанру, його формування як важливої складової китайського образотворчого мистецтва. Об'єктом дослідження є сучасний олійний живопис Китаю. Предметом дослідження є соціально-побутова тематика в олійному живописі Китаю 1980-х – 2020-х років. У першому розділі викладено результати аналізу фахової літератури, наведено джерельну базу та обґрунтовано методологію дослідження. Вивчення наукової літератури з обраної проблематики дає підстави стверджувати, що в сучасному мистецтвознавстві соціальна тематика в жанровому живописі Китаю не набула належного фахового вивчення. У другому розділі дисертації з'ясована історія походження й становлення жанру «люди і речі», в межах якого соціально-побутова тематика як специфічний напрям повільно розвивалась протягом династичного та імперського періодів, рефлексуючи як на зовнішні чинники (суспільно-історичні, світоглядні), так і внутрішні – художньо-стильові й видові трансформації. Встановлено, що сцени побутового характеру виконували дидактичну функцію й складали своєрідний сюжетно-образний репертуар (звичай палацового життя, заняття вчених літераторів, художників, чиновників, побут містян і селян, розваги дітей, унікальні народні свята й заходи). Встановлено, що усталена за класичний період жанрово-тематична концепція набула кардинальних змін з початком ХХ століття. Її переосмислення проходило на тлі потужної вестернізації китайського суспільства: поширення традиції західної образотворчої культури з очевидною оптикою на реалістичне сприйняття оточуючого світу. У фокусі уваги китайських митців постала сучасність як така, набула загострення її соціальна складова. Сюжетно-тематичний репертуар склали сцени із повсякденного життя всіх верств населення, злободенністю відзначалися теми важкої праці, безробіття, складних умов життя за часів японської військової окупації. Значних художньо-образних трансформацій соціальна тематика зазнала за часів проголошення КНР й політики Мао (1949-1978). Твори цього періоду, орієнтовані на традиції радянського соцреалізму, репрезентували героїзм сучасників (представників культури, науки, мистецтва, героя промисловості, селянина, робітника). Тема «мирного будівництва» визначила своєрідний життєстверджуючий, вітальний характер та ідеалістичний оптимізм людини нової історичної доби. У третьому розділі представлений аналіз творів за художніми течіями «живопису шрамів» та «сільського реалізму», а також за темою «етнічних меншин», що набули розповсюдження в мистецтві Китаю 1980-х–2020-х років й репрезентують ключові соціальні питання розпочаті в 1978 році політики «реформ та відкритості». Встановлено, що економічна й культурна модернізація Китаю, як і сто років тому, суттєво вплинула на відновлення самотнього творчого процесу. Художники шукали нових тем і сюжетів, зосереджуючись на змісті з позицій «неполітизованого» психологічного реалізму, відроджуючи інтерес до внутрішнього світу людини й більше – до вічних цінностей людства. Мистецтво відходило від героїзації і ідеалізації історії попередніх десятиліть – у бік зображення простої людини, її драматичного відчуття справедливості, гідності, свободи, вбік зображення краси реального, повсякденного життя як уособлення універсальних духовних ідей. З'ясовано, що соціальна тематика включає теми родинних відносин, праці робітників і селян, традиційних свят, життя різних верств суспільства. Актуальності набула й проблема «міжнаціональної рівності», що реалізувалась через сцени життя й побуту етнічних меншин – народів Мяо, І, монголів, уйгурів та ін. Окремою широкою ланкою в цьому сенсі виявилась тема Тибету. Доведено, що на стилістику цих творів вплинули пленерна практика митців, монументальні розписи стародавніх храмів Китаю, традиційний живопис тушшю, народні промисли. Ключові слова: образотворче мистецтво, олійний живопис, жанровий живопис Китаю, соціальний реалізм, сюжетно-тематичний репертуар, еволюція, художня мова символізм, модернізм

2. ANNOTATION Qiu Zhuanyu. Social and domestic theme in contemporary oil painting in China (genesis, plot and thematic originality, artistic language) – Qualifying scientific work in the form of a manuscript. Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in the specialty 023 – Fine Arts, decorative Arts, restoration – Kharkiv State Academy of Design and Arts, Kharkiv, 2024. The dissertation is devoted to the study of the social theme in Chinese genre painting as a complex problem that requires an analysis of the plot and thematic repertoire and the definition of the artistic language features in the context of the socio-cultural challenges of the modern era. The

study is based on a wide range of source material that reflects the overall picture of the establishment and development of the social and domestic genre, its formation as an important component of Chinese fine art. The object of study is contemporary oil painting in China. The subject of the study is social and domestic themes in Chinese oil painting of the 1980s–2020s. The first chapter presents the results of the analysis of professional literature, the source base, and the research methodology. The study of the scientific literature on the chosen topic gives grounds to assert that in contemporary art history, social themes in Chinese genre painting have not received proper professional study. The second chapter of the dissertation elucidates the history of the origin and formation of «people and things» genre, within which social and domestic themes as a specific trend slowly developed during the dynastic and imperial periods, reflecting both external factors (socio-historical, worldview) and internal ones – artistic, stylistic, and species transformations. Scenes of a domestic nature have been established to have a didactic function and to have constituted a kind of plot and figurative repertoire (customs of palace life, the activities of scholarly writers, artists, officials, the life of townspeople and peasants, children's entertainment, unique folk festivals and events). The genre and thematic concept established in the classical period has been found to have undergone dramatic changes at the beginning of the twentieth century. Its rethinking took place against the backdrop of the powerful westernization of Chinese society: the spread of the tradition of Western fine arts with an obvious optic for a realistic perception of the world around us. Chinese artists focused on modernity as such, and its social component became more acute. The thematic repertoire consisted of scenes from the everyday life of all segments of the population, and the themes of hard work, unemployment, and difficult living conditions during the Japanese military occupation were of topical importance. Social themes underwent significant artistic and figurative transformations during the proclamation of the People's Republic of China and Mao's policy (1949–1978). The works of this period, based on the traditions of Soviet socialist realism, represented the heroism of contemporaries (representatives of culture, science, art, industrial heroes, peasants, workers). The theme of «peaceful construction» determined the peculiar life-affirming, congratulatory character and idealistic optimism of a person of the new historical era. The third chapter presents an analysis of works by the artistic movements of «scar painting» and «rural realism», as well as the theme of «ethnic minorities», which became widespread in the art of China in the 1980s–2020s and represent the key social issues of the «reform and opening-up» policy launched in 1978. It has been established that China's economic and cultural modernization, like a hundred years ago, significantly influenced the restoration of the original creative process. Artists were looking for new themes and subjects, focusing on the content from the standpoint of «unpoliticized» psychological realism, reviving interest in the inner world of man and in the eternal values of humanity. Art was moving away from the heroization and idealization of the previous decades history toward the depiction of the common man, his dramatic sense of justice, dignity, and freedom, toward the depiction of the beauty of real, everyday life as the embodiment of universal spiritual ideas. It has been found that social themes include family relations, the labor of workers and peasants, traditional holidays, and the life of different segments of society. The problem of «interethnic equality» also became relevant, which was realized through scenes of the life and household of ethnic minorities – the Miao, Yi, Mongolian, Uighur, and others. Keywords: fine arts, oil painting, genre painting of China, social realism, plot and thematic repertoire, evolution, artistic language, symbolism, modernism.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Ковальова М., Цю Чжуанюй. Імпресіоністичні тенденції в китайському олійному живопису першої половини XX століття. Art and design. Випуск 3. Київ, 2020. С. 55 – 65. DOI <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2020.3.4>
- Цю Чжуанюй. Соціальний реалізм в олійному живописі Китаю кінця XIX – початку XXI ст. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка. Дрогобич, 2023. Т. 3. Вип. 65. С. 103–110. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/65-3-15>
- Цю Чжуанюй. Тема Тибету в олійному фігуративному мистецтві Китаю кінця XX – початку XXI ст. Український мистецтвознавчий дискурс. 2023. Випуск 6. С. 105 – 114. DOI [10.32782/uad.2023.6.13](https://doi.org/10.32782/uad.2023.6.13)
- Цю Чжуанюй. «Етнічні мотиви» в олійному живописі Китаю другої половини XX століття. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка. 2023. Вип. 70. Т. 2. С. 150–157. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/70-2-20>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальова Марія Миколаївна
2. Mariia Kovalova

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рибалко Світлана Борисівна
2. Svitlana B. Rybalko

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Харківська державна академія культури**Код за ЄДРПОУ:** 30036001**Місцезнаходження:** Бурсацький узвіз, 4, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство культури України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Зіненко Тетяна Миколаївна
2. TETIANA ZINENKO

Кваліфікація: к. мист., 26.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-0140-0802**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка"**Код за ЄДРПОУ:** 02071100**Місцезнаходження:** Першотравневий проспект, буд. 24, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Тарасов Володимир Володимирович
2. Vladimir V. Tarasov

Кваліфікація: к. і. н., доцент, 07.00.06**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Котляр Євген Олександрович

2. Yevgen O. Kotlyar

Кваліфікація: к. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Павлова Тетяна Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Павлова Тетяна Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Штан Геннадій Валерійович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна